

PRIEKŠVārds

Rakstu krājuma "Kultūras krustpunkti" 2. laidiens turpina Latvijas Kultūras akadēmijas zinātnisko rakstu publikāciju virkni, kas aizsākās ar krājumiem "Kultūras krustpunktu meklējumi" (sast. Janīna Kursīte. Rīga : Latvijas Kultūras akadēmija, 1998, 239 lpp.) un "Kultūras krustpunktu" 1. laidienam (sast. un atb. red. Juris Urtāns. Rīga : Fonds "Mantojums", 152 lpp.).

2004. gada 12. novembrī Latvijas Kultūras akadēmijā notika starptautiska konference, kuras uzstādījums bija tvert plašākas kultūras pētniecības aploces. Atsauca konferencei bija liela; referenti pārstāvēja kā dažādas kultūras pētniecības jomas, tā arī dažādas institūcijas un valstis. Konferences darbs risinājās četrās sekcijās, katrā no tām nolasītie referāti bija visai atšķirīgiem tēmu izvēles ziņā.

Sekcijā "Literatūras vēsture un teorija" tika nolasīti 14 referāti. Liela daļa no referentiem bija augstskolu doktoranti. Bez Latvijas referentiem sekcijā uzstājās arī Lietuvas, Igaunijas un Polijas pārstāvji. Referātu tematika bija visai plaša – runātāji bija pievērsušies gan Latvijas autoriem, gan meklējuši ciltautu literatūras ietekmes un paralēles, gan arī iztirzāja vispārējus literatūras teorijas jautājumus. Krājumā publicēti raksti, kas tapuši uz 13 referātu pamata.

Sekcijā "Kultūras vēsture un teorija" tika nolasīti 14 referāti, liela daļa no tiem bija veltīti dažādu laiku, personību un parādību (vecniecībnieki, Stenderi, gleznotājs Aleksandrs Drēviņš, Komiteja kultūras sakariem ar tautiešiem ārzemēs, zīmoli u.c.) vietai Latvijas kultūras vēsturē. Citi referāti bija vairāk

orientēti uz plašāku kultūras parādību kopsakarību meklējumiem. Krājumā publicēti raksti, kas tapuši uz 11 nolasīto referātu pamata.

Sekcija "Teātra un kino vēsture un teorija" konferencē bija vismazākā – tajā tika nolasīti deviņi referāti. To lielākā daļa bija veltīti teātra mākslai, raksturojot gan konkrētus iestudējumus un režisorus, gan arī pievēršoties plašākām teātra teorijas un vēstures aplocēm. Mazāka uzmanība tika veltīta kino mākslai. Krājumā publicēti raksti, kas tapuši uz piecu nolasīto referātu pamata.

Lielāku interesi bija saistījusi sekcija "Tradicionālā kultūra un folklorā" (11 referāti). Arī šajā sekcijā liela daļa referātu bija veltīti dažādām tradicionālās kultūras izpausmēm (dziedāšana, komponēšana un lauku kapelas, kāzu tradīcijas, mēbeļu dizains). Atsevišķi runātāji pievērsās arī konkrētām Latvijas vietām (Kārķi, Kūkas) vai, tieši otrādi, akcentēja starptautisko kontekstu (svētceļojumi uz Lietuvas Krusta kalnu). Krājumā publicēti raksti, kas tapuši uz septiņu nolasīto referātu pamata.

Salīdzinājumā ar iepriekšējo laidieni šī krājuma apjoms ir krietni lielāks, paplašinājies arī tematiskā daudzveidība un autoru pārstāvēniecība. Gan savulaik nolasīto referātu, gan arī tagad publicēto rakstu dažādība atspoguļo Latvijas Kultūras akadēmijas multidisciplināro ievirzi un apliecina, ka pie vienojošā, pie kultūras procesa un likumsakarību analīzes, mēs varam virzīties, ejot pa daudziem un dažādiem ceļiem.

Juris Urtāns